

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 4841
Tarih : 15.06.2017

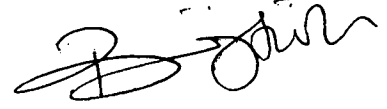
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı'nın 02.06.2017 tarih ve 43452547-120.10-101872 sayılı yazısı ile tarafımıza iade edilen araştırma önergemizde belirtilen “....Kürt illerinde....” ve “devlet bağlantılı.....isimler....” şeklindeki ifadeler değiştirilerek önerge yeniden düzenlenmiştir. İlgili önergenin işleme konulmasını az ve talep ederim.

Berdan Öztürk
Ağrı Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

25 yıldır gözaltında ve zorla kaybedilenlerin akıbetlerinin bulunması, faillerin cezalandırılması artık bu ülkenin ahlaki ve vicdani bir sorunudur. Konunun araştırılması için Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederim.

Berdan Öztürk

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Gözaltında kaybedilme bir kirli savaş yöntemi olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle askeri darbe dönemleri ve çatışmalı süreçlerde sıklıkla kullanılan muhalifleri bertaraf etmeye ve caydırmaya yönelik örgütlü, planlı ve organize bir şekilde ortaya çıkan “gözaltında kaybetme” yöntemi darbelerin anavatanı olan Güney Amerika’da sıklıkla uygulandı. Türkiye’de ise gözaltında kaybedilmenin miladı 12 Eylül faşist cuntasıyla birlikte başlamıştır. Darbenin ilk dönemlerinde gözaltına alınan 650 bini aşkın kişiden 300’ünün gözaltında kaybedildiğini biliyoruz. Cemil Kırbayır, Hayrettin Eren, Hüseyin Morsümbül ve daha birçok insan bu dönemde gözaltında kaybedildi.

Gözaltında kaybetme 12 Eylül cuntasının başat yöntemi olmadı. Ellerinde çok daha etkin yöntemler olduğu için bu işi 1990’larda JİTEM daha etkin bir biçimde kullandı. Özellikle Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde ve metropollerde devrimci-demokrat, yurtsever, muhalif herkes gözaltında kaybedilmenin potansiyel adayları olarak kolluk güçlerinin hedefi haline geldiler. Öyle ki 1994 yılına gelindiğinde gözaltında kayıpların aileleri bir araya gelecek kadar çoğalmışlardı.

17-31 Mayıs Gözaltında Kayıplara Karşı Uluslararası Mücadele Haftası, işte bu kayıplara karşı mücadelenin sembolize edildiği bir hafta olarak kabul ediliyor. Bunun uluslararası bir hafta olarak gündeme gelmesi ise Türkiyeli ve Arjantinli kayıp analarının mücadelesine dayanıyor.

17 Mayıs 1996 tarihinde İstanbul’da toplanan Gözaltında Kayıplar Kurultay’ında dünyanın 14 ülkesinden bir araya gelen delegeler, Uluslararası Kayıplarla Mücadele Komitesi’ni (ICAD) kurarken, Hasan Ocak’ın bulunduğu 17 Mayıs’tan 31 Mayıs’a kadar olan süre “Uluslararası Gözaltında Kayıplarla Mücadele Haftası” olarak ilan edildi.

Bütün dünyada insan hakları ihlalleri arasında sayılan "gözaltında kayıplar", kişinin güvenlik kuvvetlerince gözaltına alındıktan sonra bir daha kendisinden haber alınmaması, güvenlik kuvvetlerince yakalandığı ya da tutuklandığı halde, devletin bunu kabul etmemesi anlamına geliyor, bir başka deyişle kişinin zorla kaybedilmesi anlamına geliyor.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı’nın (TİHV) 1980-2000 arasındaki rakamlarla oluşturduğu verilere göre, en fazla kayıp Diyarbakır, Lice, İstanbul ve Cizre’de yaşandı. Türkiye’de bu 20 yıl içinde 757 kişi gözaltında kayboldu. Gözaltında kayıplar 1994’te önceki yılları oranla üç katına ulaştı.

“1994 yılını takip eden 10 yılda birçok kayıp davasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Türkiye’yi suçlu buldu ve mahkûm etti. Faillerin isimleri dava dosyalarında, AİHM kararlarında geçti.

İtirafçı Yıldırım Beğler ve Abdülkadir Aygan gibi isimler gözaltında kaybedilen insanların, işkence hanelere götürdüklerini, ardından kalorifer kazanlarında yakıldıklarını, asit kuyularına, çukurlara, derelere ve toplu mezarlara gömüldüklerini krokileriyle anlatıp itiraflarda bulundu. Cinayetlerin faillerine ilişkin isimleriyle birlikte bilgiler de verdiler. Adresleri gösterilen yerlerde kemikler çıkmaya başladı.”

Bütün olup bitenlere rağmen Türkiye’deki en önemli sorun devletin uyguladığı ve yargının tamamen buna göre davrandığı cezasızlık politikası. Bugüne kadar zorla kaybetmeler ile ilgili cezalandırılan herhangi bir kamu görevlisi yok.

21. yüzyılda halen oğullarının/kızlarının akıbetini araştıran bir utançtan kurtulmak için Türkiye, “Birleşmiş Milletler Bütün Kişilerin Zorla Kaybedilmeden Korunmasına dair Uluslararası Sözleşme’nin” tarafı olmalıdır. Ceza kanununda, Sözleşme ’de de belirtildiği gibi zorla kaybetmeyi yasaklayan ve bu suçu bir insanlık suçu olarak niteleyen hükme yer vererek böylelikle zorla kaybetme bakımından zamanaşımının işlemeyeceği garanti altına alınmalıdır.

25 yıldır gözaltında ve zorla kaybedilenlerin akıbetlerinin bulunması, faillerin cezalandırılması artık bu ülkenin ahlaki ve vicdani bir sorunudur. Çocuklarının, kardeşlerinin, sevdiklerinin başına neler geldiğini öğrenmek ya da "En azından ziyaret edecek, çiçek bırakacak bir mezarımız" olsun diyen Cumartesi Annelerinin “Kayıpların bulunması ve faillerin yargılanması” talebi meclis tarafından kurulacak bir araştırma komisyonuyla ivedilikle gündeme alınmalıdır.

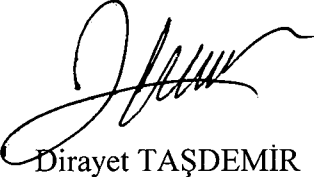
Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

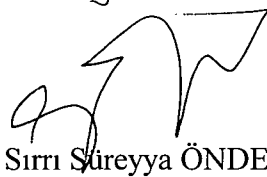
Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

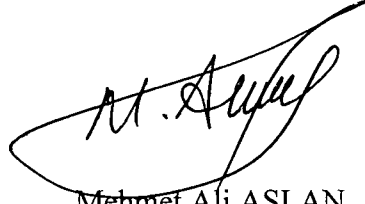
Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

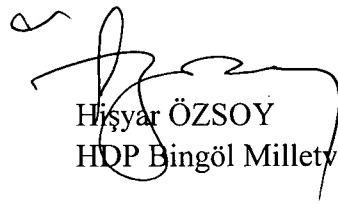
Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

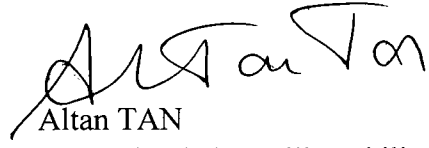
Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hıyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili